

Zbirka medijskih objav

INŽENIRSKA ZBORNICA SLOVENIJE,
za obdobje 28. 3. 2020

Število objav: 15

Internet: 13

Tisk: 2

Spremljane teme:

Inženirska ...: 1

Inženirska ...: 2

Barbara Škraba Flis: 0

Gradbeni zakon: 1

Zakon ... načrtovanju: 0

Zakon ... arhitektih: 0

Gradbena parcela: 0

Evidenca stavbnih ...: 0

Gradbeništvo, graditev: 12

Inženirski dan: 0

Internet	Naslov	Delavci v hotelih Save Turizma trdijo, da so bili prisiljeni v podpis odpovedi		
Zaporedna št. 1	Medij	Rtvslo.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 27. 3. 2020		
Stran v zbirki: 5	Avtor	M. Z.		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...panoga gostinstva in turizma. Tudi trgovine v tistem delu, kjer so se zapirale obratovalnice, ki niso nujno potrebne. Sedaj opažamo porast na področju gradbeništva , tudi industrije," je povedala Lidija Jerkič. Predsednica ZSSS-ja je izpostavila tudi to, da konec meseca ne bodo več podaljšane pogodbe o zaposlitvi za...			

Internet	Naslov	Zaposlovanje v Nemčiji pričakovano upočasnjeno		
Zaporedna št. 2	Medij	Sta.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Gospodarstvo v svetu; 27. 3. 2020		
Stran v zbirki: 6	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...v storitvenem sektorju, kjer se je vrednost kazalnika znižala za 13,7 točke na -3,4 točke. V trgovini se je znižala za 9,4 točke na minus osem točk, v gradbeništvu pa za 8,4 točke na 1,7 točke. Padec je manjši v proizvodnem sektorju, kjer pa je bila vrednost kazalnika že pred tem globoko v minusu. Marca se je kazalnik...			

Internet	Naslov	Potresna odpornost stavb v Sloveniji		
Zaporedna št. 3	Medij	Dnevnik.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 28. 3. 2020		
Stran v zbirki: 10	Avtor	Dejan Prebil		
	Teme	Inženirska zbornica Slovenije		
Povzetek	...Gradbena stroka zna in želi zagotavljati potresno varnost, potrebuje pa podporo politike in družbe na splošno. DEJAN PREBIL, svetovalec za zakonodajo in inženirstvo, ...			

Internet	Naslov	Cel svet stoji, gradbinci pa se držijo rokov		
Zaporedna št. 4	Medij	Svetkapitala.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 27. 3. 2020		
Stran v zbirki: 22	Avtor	Marko Vidrih		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...upoštevati navodila Nacionalnega inštituta za javno zdravje ter ukrepe in odloke za zaježitev in obvladovanje epidemije Covida-19. Omejitev v gradbeništvu ni Vladne omejitve se gradbeništva še niso posebej lotile. Gradbena dela na gradbiščih se torej pod določenimi pogoji in skrbi za varnost še naprej lahko izvajajo, vendar le...			

Tisk	Naslov	Potresna odpornost stavb v Sloveniji		
Zaporedna št. 5	Medij	Dnevnik - Dnevnikov objektiv, Slovenija	Stran: 22	Površina: 887 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 28. 3. 2020		
Stran v zbirki: 25	Avtor	Dejan Prebil		
	Teme	Inženirska zbornica Slovenije		
Povzetek	...Gradbena stroka zna in želi zagotavljati potresno varnost, potrebuje pa podporo politike in družbe na splošno. DEJAN PREBIL, svetovalec za zakonodajo in inženirstvo, Inženirska zbornica Slovenije V primeru potresa, ki ga predvideva potresna karta nevarnosti, lahko v Ljubljani pričakujemo precej hujše posledice, kot jih zdaj vidimo v Zagrebu. Ko...			

Internet	Naslov	Cel svet stoji, gradbinci pa se držijo rokov		
Zaporedna št. 6	Medij	Novice.najdi.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 27. 3. 2020		
Stran v zbirki: 37	Avtor	Marko Vidrih		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...upoštevati navodila Nacionalnega inštituta za javno zdravje ter ukrepe in odloke za zajezitev in obvladovanje epidemije Covida-19. Omejitev v gradbeništvu niVladne omejitve se gradbeništva še niso posebej lotile. Gradbena dela na gradbiščih se torej pod določenimi pogoji in skrbi za varnost še naprej lahko izvajajo, vendar le na...			

Internet	Naslov	OCENA		
Zaporedna št. 7	Medij	Ostro.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 27. 3. 2020		
Stran v zbirki: 43	Avtor	Meta Gantar		
	Teme	Inženirska dejavnost, inženirji , Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...porušili ali pa bodo tako poškodovani, da v njih ne bo mogoče bivati.«Foto: Tamino Petelinšek/STA Dr. Peter Fajfar, profesor z ljubljanske fakultete za gradbeništvo in geodezijo (FGG), je v prispevku za oddajo Koda na TV Slovenija povedal, da po oceni raziskovalcev 86 tisoč Ljubljančanov živi v objektih, ki bodo ob...			

Tisk	Naslov	Na nekaterih gradbiščih dela še potekajo		
Zaporedna št. 8	Medij	Rogaške novice, Slovenija	Stran: 9	Površina: 110 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 27. 3. 2020		
Stran v zbirki: 44	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	Na nekaterih gradbiščih deia še potekajo Iz podjetja Mos servis Mestnje so nam sporočili, da se zaenkrat vsi počutijo dobro in še ne beležijo kakršnih koli simptomov bolezni. Sicer so že 13. marca v pisarnah uvedli delo od doma, proizvodnja dela delno z zmanjšano ekipo, tako da skušajo			

Internet	Naslov	Online webinar »Kako dolgo lahko podjetja zmrzujejo'?«: izzivi in ukrepi podjetnikov		
Zaporedna št. 9	Medij	Efnet.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 27. 3. 2020		
Stran v zbirki: 45	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...unikatne zgodbe, ki jo pravkar piše človeštvo. Prodaja turističnih storitev je zamrznjena, prav tako prodaja v trgovinah, z izjemo živilskih, medtem ko gradbeništvo v zmanjšanem obsegu zaenkrat še deluje. Vsak od njih pred svojim izzivom, vsi sprejemajo spremembe poslovanja. Dejstvo je, da smo se znašli v turbulentnih...			

Internet	Naslov	Steza norcev in kur		
Zaporedna št. 10	Medij	Radiostudent.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	ostalo; 27. 3. 2020		
Stran v zbirki: 47	Avtor	Jaka Virant		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...uporabljalo poimenovanje Huhnersteig, Kurja steza - a se razlog zdi očiten. Steza je poznana po sedemdeset let starih tlakovcih, ki so zaradi svoje oblike v gradbeništvu prevzeli ime mačje glave in bodo tokrat končale na deponiji. Ob zadnjem gradbenem posegu v devetdesetih letih prejšnjega stoletja, ko so urejali kanal...			

Internet	Naslov	Zaposlovanje v Nemčiji pričakovano upočasnjeno		
Zaporedna št. 11	Medij	Findinfo.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 27. 3. 2020		
Stran v zbirki: 48	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...v storitvenem sektorju, kjer se je vrednost kazalnika znižala za 13,7 točke na -3,4 točke. V trgovini se je znižala za 9,4 točke na minus osem točk, v gradbeništvo pa za 8,4 točke na 1,7 točke. Padec je manjši v proizvodnem sektorju, kjer pa je bila vrednost kazalnika že pred tem globoko v minusu. Marca se je kazalnik...			

Internet	Naslov	Poziv naročnikom in izvajalcem gradbenih storitev za nadaljevanje izvajanja del na gradbenih projektih		
Zaporedna št. 12	Medij	Si24.news, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 27. 3. 2020		
Stran v zbirki: 49	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...Na Zbornici gradbeništva in gradbenega materiala pri Gospodarski zbornici Slovenije smo pripravili poziv naročnikom in izvajalcem za nadaljevanje izvajanja del na gradbenih projektih...			

Internet	Naslov	Temne napovedi za AT gospodarstvo ob COVID-19 v 2020		
Zaporedna št. 13	Medij	Izvoznookno.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 27. 3. 2020		
Stran v zbirki: 51	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...saloni etc.). Zdravstvena panoga naj bi porasla za +3,6 %; industrijska proizvodnja upadla za -4 % (-15 % v ključnih 12 tednih med marcem in junijem), gradbeništvo prav tako za -4 %, bančništvo in zavarovalništvo za -2,5 % ter druge poslovne storitve za -1,2 %. Povzetki študij obeh ključnih avstrijskih makroekonomskih...			

Internet	Naslov	Koprčan drugi mož okoljskega ministrstva		
Zaporedna št. 14	Medij	Preberi.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 27. 3. 2020		
Stran v zbirki: 52	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeni zakon		
Povzetek	...“Prednost imata gradbeni zakon in zakon o urejanju okolja. Zagotoviti želimo večjo učinkovitost in hitrejša postopke,” pravi Koprčan Robert Rožac, novi državni sekretar na ministrstvu...			

Internet	Naslov	Delavci v hotelih Save Turizma trdijo, da so bili prisiljeni v podpis odpovedi		
Zaporedna št. 15	Medij	Aktualno24.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	ostalo; 27. 3. 2020		
Stran v zbirki: 53	Avtor	M. Z.		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...panoga gostinstva in turizma. Tudi trgovine v tistem delu, kjer so se zapirale obratovalnice, ki niso nujno potrebne. Zdaj opažamo porast na področju gradbeništva , tudi industrije,” je povedala Lidija Jerkič. Predsednica ZSSS-ja je poudarila tudi to, da konec meseca ne bodo več podaljšane pogodbe o zaposlitvi za...			

Delavci v hotelih Save Turizma trdijo, da so bili prisiljeni v podpis odpovedi

Vodstvo zatrjuje, da so bili vsi sporazumi podpisani prostovoljno

M. Z. | 27. marec 2020 ob 19:15

Ljubljana - MMC RTV SLO, Televizija Slovenija

Foto: TV Slovenija

Sindikat delavcev gostinstva in turizma Slovenije je ministra za gospodarstvo Zdravka Počivalška pozval, naj ukrepa v primeru odpuščenja tujih delavcev v hotelih družbe Sava Turizem. Delavci trdijo, da so bili prisiljeni v podpis sporazumne odpovedi.

Natakarji in kuharji, po večini iz Srbije in Makedonije, ki so delali v Savinih hotelih na Bledu, so za TV Slovenija povedali, da so bili ob začasnem zaprtju hotelov zaradi ukrepov za omejevanje epidemije novega koronavirusa prisiljeni v podpis sporazumne odpovedi delovnega razmerja ali sporazumne odsotnosti z delovnega mesta brez nadomestila plače. Povedali so, da jim je bilo rečeno, da nimajo izbire. Bili naj bi tudi deležni groženj, da bodo ob morebitni zavrnitvi podpisa ostali brez stanovanja in prevoza v domovino.

Breda Črnčec iz Sindikata delavcev gostinstva in turizma Slovenije opozarja, da gre za ranljivo skupino delavcev. "Niti dobro ne poznajo slovenskega jezika, kaj šele, da bi vedeli, kaj pomeni podpis takšnega sporazuma. Ko pa enkrat to podpišeš, ni več poti nazaj," je dejala generalna sekretarka sindikata.

V družbi Sava Turizem vse očitke zavračajo. "Vsi sporazumi so bili podpisani prostovoljno, brez zavajanja. Zaposlenim so bili obrazloženi in postopki so bili speljani skladno z zakonodajo," je povedala direktorica **Mojca Krašovec**.

Odpuščenja v Sava Turizmu

Ob podpisovanju je svinčnik v rokah dveh različnih strani

"Na eni strani imamo zaposlene, ki trdijo, da so podpisali nekaj, česar niso razumeli, na drugi strani pa delodajalca, ki se krčevito brani, da tega nistoril," je položaj v družbi Sava Turizem povzela predsednica Zveze svobodnih sindikatov Slovenije (ZSSS) **Lidija Jerkič**.

Inšpektorat za delo: Delodajalci množično odreja delo od doma

Opozorila je, da je pri vprašanju delovnih razmerij svinčnik v rokah dveh – v rokah delodajalca na eni in delavca na drugi strani. "Delodajalec ve, kaj podpisuje. Pri zaposlenih pa se ob podpisu pogosto pojavi neka stiska, strah, nerazumevanje," je dejala Jerkičeva in dodala, da delavcem ni treba poznati celotnega zakona o delovnih razmerjih. "Pozivam pa jih, da podpisujejo samo prejem pogodbe, ne podpisujejo pa nikakršnih sporazumov, nikakršnih pogodb, ničesar, s čimer bi se odpovedovali svojim pravicam," je dejala predsednica ZSSS-ja. Spomnila je na dejstvo, da imajo delavci tri dni časa, da preučijo pogodbo, in ob tem opozorila, da je po tem, ko je podpis na papirju, prepozno in je stvari težko vrniti v prvotno stanje.

Ob tem je izrazila dvom, da so bili podpisi delavcev v hotelih družbe Sava Turizem prostovoljni. "Če je bilo res tako zelo na prostovoljni bazi, pozivam delodajalca, da ljudi povabi na razgovor, mi jim bomo zraven dali našo pravno službo, pa naj preverijo, koliko prostovoljnosti je bilo," je dejala Jerkičeva in dodala, da bi moral SDH v primeru družbe, ki je v neposredni lasti države, učinkovito ukrepati in morda celo zamenjati vodstvo.

Vrsta inšpekcijskih nadzorov

Na ZSSS-ju sicer od začetka širjenja novega koronavirusa dobivajo številne pritožbe s terena. "Tako kot poteka kriza, si sledijo tudi vprašanja. Na začetku je bila najbolj na udaru panoga gostinstva in turizma. Tudi trgovine v tistem delu, kjer so se zapirale obratovalnice, ki niso nujno potrebne. Zdaj opažamo porast na področju **gradbeništva**, tudi industrije," je povedala Lidija Jerkič. Predsednica ZSSS-ja je poudarila tudi to, da konec meseca ne bodo več podaljšane pogodbe o zaposlitvi za določen čas.

Lidija Jerkič je pozdravila dejavnosti inšpektorjev. "Inšpekcija za delo je v tem tednu opravila vrsto obiskov pri delodajalcih v zasebnem sektorju. Tudi položaj v teh podjetjih se je izboljšal, to se kaže tudi z zmanjšanjem vprašanj o varnosti dela," je povedala Jerkičeva in dodala, da se je stanje pri delodajalcih, ki so jih po prijavi sindikatov obiskali inšpektorji, marsikje popravilo.

Zaposlovanje v Nemčiji pričakovano upočasnjeno

Zaposlovanje v Nemčiji, paradnemu konju evropskega gospodarstva, se je pričakovano močno upočasnilo. Vrednost kazalnika zaposlovanja, ki ga izračunava Münchenski inštitut za gospodarske raziskave Ifo, se je marca v primerjavi s februarjem znižala 4,6 točke na 93,4 točke, kar je najnižje po januarju 2010, so sporočili z inštituta.

Ifo je kazalnik zaposlovanja začel izračunavati leta 2002 in tokratni padec je največji od samega začetka.

Največji upad je v storitvenem sektorju, kjer se je vrednost kazalnika znižala za 13,7 točke na -3,4 točke. V trgovini se je znižala za 9,4 točke na minus osem točk, v **gradbeništvu** pa za 8,4 točke na 1,7 točke.

Padec je manjši v proizvodnem sektorju, kjer pa je bila vrednost kazalnika že pred tem globoko v minusu. Marca se je kazalnik spustil za 0,5 točke na -18,3 točke.

Nemčija se tako kot druga gospodarstva po svetu sooča s posledicami pandemije novega koronavirusa, ki je mnoga podjetja prisilila v začasno prekinitev dela. Mednarodna trgovina je močno upočasnjena.

Potresna odpornost stavb v Sloveniji

Ob nedavnem potresu v Zagrebu se marsikdo sprašuje, kako potresno odporno je naše grajeno okolje in kako bi tak potres prestali naši gradbeni objekti, predvsem stavbe, saj so te najbolj potresno izpostavljene, njihova porušitev pa je direktno povezana tudi z izgubo človeških življenj.

28. marec 2020 28. marec 2020 0:00
Predviden čas branja: 7 min

Iz tiskane edicije

Po raziskavi, ki jo je naročila ljubljanska občina, bi bilo stolpnice v Streliški ulici smiselno utrditi, vendar bi to stalo več kot štiri milijone evrov na stolpnico. (Foto: Jaka Gasar/ dokumentacija Dnevnika)

Enoznačnega odgovora na ta vprašanja ni, saj je vsak gradbeni objekt edinstven. Četudi so nekateri med seboj na videz podobni ali so celo grajeni po istih tipskih načrtih, ima vsak svojo zgodovino izvedbe, uporabe, vzdrževanja, rekonstrukcij, morda celo škodljivih nestrokovnih posegov v konstrukcijo, vsak stoji na drugačnem terenu in je podvržen drugačnim okoljskim vplivom. Na splošno pa velja močna korelacija med potresno odpornostjo in časom izgradnje posameznega objekta. V tem pogledu so potresno najbolj ogroženi stari, dotrajani, slabo

vzdrževani objekti in tisti, zgrajeni med drugo svetovno vojno ter letom 1964, ko smo v Jugoslaviji dobili prve, sicer primitivne predpise za potresno odporno gradnjo. Z vidika današnje stopnje razvoja protipotresne gradnje in dojemanja potresne varnosti vemo, da ti predpisi še zdaleč niso zagotavljali ustrezne ravni varnosti. Velik napredek v zagotavljanju varnosti pa so pomenili predpisi, ki so začeli veljati leta 1981, še toliko bolj pa sodobni standardi Evrokod, ki so obvezni za uporabo od leta 2008.

Ljubljana je glede na seizmološko karto poleg severozahodnega dela Slovenije med najbolj ogroženimi mesti v Sloveniji. Tako v prestolnici kot drugje po državi je delež stavb, zgrajenih pred letom 1964, ki kasneje nikoli niso bile potresno ojačane, zelo visok. Če zraven prištejemo še stavbe, zgrajene med letom 1964 in 1981, je delež še toliko višji. Pri tej skupini stavb lahko pričakujemo v primeru potresa, kakršen je nastal v Zagrebu, mnogo odpovedi oziroma podobne posledice, saj je struktura stavb v obeh prestolnicah podobna.

V primeru predvidenega projektnega potresa, to je potresa, ki ga predvideva potresna karta nevarnosti in ga projektanti upoštevajo pri izdelavi projektne dokumentacije, pa lahko v Ljubljani pričakujemo še precej hujše posledice. Tako ekonomske kot v obliki izgube človeških življenj. V *Dnevniku* je bilo v lanskem letu že objavljeno več člankov o študiji potresne ogroženosti 15 ljubljanskih stolpnic, zgrajenih v šestdesetih letih, izvedbo katere je naročila Mestna občina Ljubljana. S študijo je ugotovljeno, da sta za kar sedem stolpnic najbolj smiselni rušitev in nadomestna gradnja, pri preostalih pa bi bilo treba razmisliti vsaj o potresni utrditvi. Njihova potresna odpornost je namreč izjemno nizka. Sposobne so prevzeti le od 2,5 do 3,3 odstotka svoje lastne teže v horizontalni smeri. Sodobne stavbe v Ljubljani so na primer v skladu z današnjimi predpisi dimenzionirane na več kot 25 odstotkov lastne teže, odvisno od tipa tal, kategorije pomembnosti objekta in nekaterih drugih lastnosti konstrukcije stavbe.

Vprašljiva varnost nelegalnih objektov

Poleg starejših stavb so izredno problematične tudi nekatere sicer novejšje stavbe, ki so bile grajene nelegalno, to je brez gradbenega dovoljenja, ali neskladno s projektno dokumentacijo. Praviloma so bile grajene brez vključitve pristojnih strokovnjakov in niso bile podvržene predpisanim postopkom nadzora. Po nekaterih projekcijah je neskladnih in nelegalnih objektov v Sloveniji skoraj pol milijona. Velik del takih objektov se je gradil tako rekoč po trenutnem navdihu zidarjev, na podlagi njihovih izkušenj pri objektih, ki so bili grajeni v povsem drugačnih okoliščinah. Velik del jih je zgrajenih celo brez zidarjev, v lastni režiji. V nekaterih enostanovanjskih in tudi večstanovanjskih stavbah so nekateri lastniki brez vključitve ustreznih strokovnjakov tudi odstranjevali pomembne dele potresnih konstrukcijskih elementov, kar se lahko zaradi zmanjšanja horizontalne togosti objekta za usodno izkaže šele ob potresu.

Država za ureditev takega stanja nima prave strategije. Veljavna zakonodaja omogoča celo hitro in nekritično legalizacijo vseh takih objektov, brez preverbe njihove mehanske odpornosti in stabilnosti. Izvedba statičnih oziroma potresnih analiz ni zahtevana, je pa zahtevana ustrezna umeščenost v prostor, kar jasno kaže na prioritete države.

Čeprav bi lahko sklepali, da je danes stopnja razvoja družbe privedla do ravni, kjer je varnost ljudi absolutno najpomembnejša, in da je primerno poskrbljeno vsaj za varno gradnjo objektov, ki se gradijo ali rekonstruirajo zdaj, se stroka s tem v celoti ne more strinjati, pripravljalce predpisov pa na to tudi često, a večinoma brezuspešno opozarja. Strokovno znanje o potresni odpornosti je danes sicer na visoki ravni, ne moremo pa reči, da zakonodaja temu ustrezno sledi. Ta na račun drugih ciljev iz spremembe v spremembo manj pozornosti posveča varnosti. Odgovornost se čedalje bolj prepušča posameznemu strokovnjaku. V marsikaterem primeru o tem, ali se ga bo sploh vključilo, odloča celo strokovnjak iz druge stroke, največkrat arhitekt ali pa celo investitor sam.

Glede na to, da je nastanek rušilnega potresa redek pojav, ne pretirano prisoten v trenutni zavesti ljudi, ne manjka oseb, od katerih je sicer varnost odvisna, a problematike potresne odpornosti ne obvladajo, se je ne zavedajo dovolj ali pa jo zavestno zanemarijo. Treba je vedeti, da korektna potresna analiza v fazi projektiranja vzame precej več časa kot zgolj statična analiza brez upoštevanja potresnega vpliva. Če se potresna analiza poenostavi ali izpusti, je seveda cena bistveno nižja od cene za korektno in celostno analizo. To ob izključnem kriteriju najnižje cene za izdelavo projektne dokumentacije na dolgi rok sproži verižno reakcijo negativne selekcije, kjer strokovni in odgovorni gradbeni projektanti ne dobijo dela, ker so predragi.

Ta degradacija stroke z negativno selekcijo se je še pospešila ob spremembah zakonodaje v zadnjih letih, saj ta ne zahteva več revizije mehanske odpornosti in stabilnosti niti za najzahtevnejše objekte. Tako je recimo zagotovitev ustrezne potresne odpornosti bolnišnice, ki mora obstati tudi v času, ko drugi objekti že odpovedo, odvisna le od znanja, vestnosti in trenutne dobre forme enega samega gradbenega strokovnjaka. Predviden ni noben mehanizem kontrole pravilnosti njegovih izračunov in predvidenih rešitev, do trenutka, ko pride do potresa in se napaka že pokaže v večji gospodarski škodi ali izgubi življenj. Na upravnih enotah ni strokovnjakov, ki bi lahko ovrednotili pravilnost rešitev, nadzornik in izvajalec na gradbišču za to v splošnem nista kompetentna, prav tako se tega ne preverja ob tehničnem pregledu.

Najprej potresna, šele nato energetska sanacija

Veliko priložnost za postopno sistemsko urejanje problematike potresne odpornosti obstoječega stavbnega fonda zamujamo v primeru energetskih sanacij, ko bi bil čas za hkratno potresno

sanacijo najprimernejši. Država preko svojih mehanizmov te enkratne priložnosti kljub večletnim pozivom stroke ne izkoristi. Preko Eko sklada celo brez zadržka nekritično subvencionira energetska sanacija vseh objektov, tudi potresno nevarnih. S tem ti dobijo novo podobo, ki ljudem daje lažen občutek varnosti, v resnici pa se s tem skrije vse konstrukcijske napake in razpoke, ki bi sicer lahko opozarjale na konstrukcijsko neprimernost. Motivacija za potresno sanacijo se ob tem za daljše obdobje precej zmanjša, saj bi bilo pri potresni sanaciji treba novo fasado uničiti in jo potem ponovno narediti.

V Ljubljani lahko ob nastanku projektnega potresa pričakujemo še mnogo usodnejše posledice, kot jih je mogoče danes videti v Zagrebu. Obsežnejših sistemskih ukrepov za ureditev tega področja ni na vidiku. Ko bo katastrofa tu, bodo morale odgovornost prevzeti stroka, politika in strokovne službe ministrstev, ki se za jasna opozorila in priporočila stroke ne zmenijo dovolj. Gradbena stroka zna in želi zagotavljati potresno varnost, potrebuje pa podporo politike in družbe na splošno.

DEJAN PREBIL, svetovalec za zakonodajo in **inženirstvo, Inženirska zbornica Slovenije**

Cel svet stoji, gradbinci pa se držijo rokov

Marko Vidrih

27. marec 2020

Na tej točki bolj kot kadarkoli na površje prihajajo pereče resnice družbe kot so razsežnosti razrednih razlik in moč individualnih interesov. FOTO: Roman Šipič.

Medtem ko zaposleni geodetske uprave in upravnih enot ostajajo doma, delavci na gradbiščih lovijo roke.

Javno življenje se je v večini držav praktično ustavilo, večina ljudi je doma v karanteni, a gradbeni delavci ne. Ti po večini delajo po 10 ur na dan. Vsak dan. Mnoga gradbišča namreč ostajajo odprta in delo se nemoteno nadaljuje. Na ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo so sicer pritrdili delodajalcem in poudarili, da za gradbišča odlok o začasni prepovedi ponujanja in prodajanja blaga in storitev potrošnikom v Sloveniji ne velja.

»Odlok ne posega v delovna razmerja, zato lahko delavci nadaljujejo z delom na nedokončanem objektu, pod pogojem, da na gradbišču ni prisotnih drugih ljudi (denimo naročnika),« so zapisali na spletni strani gospodarskega ministrstva in dodali, da mora delodajalec upoštevati navodila Nacionalnega inštituta za javno zdravje ter ukrepe in odloke za zaježitev in obvladovanje epidemije Covida-19.

Omejitev v **gradbeništvu** ni

Vladne omejitve se **gradbeništvu** še niso posebej lotile. Gradbena dela na gradbiščih se torej pod določenimi pogoji in skrbi za varnost še naprej lahko izvajajo, vendar le na projektih, kjer naročniki zaradi razlogov na njihovi strani del še niso prepovedali in na projektih, kjer še lahko zadostijo ustrezno zasedbo delavcev in sledijo terminskim dobavam materialov.

Delavci migranti, ki jih je v **gradbeništvu največ, pogosto nimajo pogojev za bivanje, ki bi**

omogočali samoizolacijo v primeru, da delavec zboli.

Dela naj bi na gradbiščih potekala pod strogimi pogoji, po katerih morajo delavci obvezno uporabljati ustrezno zaščitno opremo (maske, rute, rokavice). Zapuščanje gradbišča med delovnim časom je prepovedano, prav tako druženje na gradbišču, razdalja med delavci pa mora ves čas biti najmanj dva metra. Sestanki na gradbišču potekajo na prostem, ob primerni varnostni razdalji.

Delavcem morajo delodajalci zagotoviti tudi zadostno količino pitne in vroče vode ter milo za izvajanje strogih

higienskih ukrepov. A ni povsod tako.

»Na vseh lokacijah, kot tudi na vseh aktivnih gradbiščih, za vse zaposlene nenehno skrbimo z vrsto ukrepov varovanja pred prenosom koronavirusa, tako s prepovedjo zbiranja ljudi v skupinah, prepovedjo sestankov v skupinah, prepovedjo vstopanja skupin v kontejnerje, omejevanjem skupnih prevozov, urejenim ločenim prehranjevanjem, z zagotovljenimi zaščitnimi in čistilnimi sredstvi ter s sredstvi za razkuževanje, na vidnih mestih in preko individualnega obveščanja prejemajo vsi zaposleni ustrezne napotke in navodila, ter z vrsto drugih ukrepov,« pojasnjujejo v podjetju Gic Gradnje, ki je trenutno v fazi izvedbe dveh zelo velikih projektov - izgradnje potniškega terminala Fraport Brnik ter izgradnje garaž v Luki Koper - in še vedno posluje. Spodnji video, ki ga je posnel in z nami delil **Danilo Milovanović**, sedemindvajsetletni samozaposleni umetnik, znan po svojih javnih akcijah, ki večkrat na kritično-humoren način obravnavajo kapitalistično-

potrošniško urbano realnost, kaže pogled skozi oči delavcev. Slednji prav nič ni humoren in kaže, da razmere za delavce niso tako rožnate kot to trdijo nekateri delodajalci.

»Specifika krize, ki se trenutno dogaja je, med drugim, nuja po visoki stopnji samodiscipline tako na ravni posameznika kot tudi družbe v celoti. Ker ukrepi nalagajo previdnost, samoizolacijo in omejitve gibanja je večina ljudi pozornost usmerila k samoobskrbi in spremljanju razvoja globalne situacije. Na tej točki bolj kot kadarkoli na površje prihajajo pereče resnice družbe kot so razsežnosti razrednih razlik in moč individualnih interesov. V trenutnih razmerah je ob fizičnem naloženo tudi psihično breme vsem posameznikom in kolektivom, ki še vedno redno opravljajo svoje delo. Kot družba bi po svojih močeh morali biti solidarni z njimi in se postaviti za tiste, ki jih aktualno stanje spravlja v egzistencialno nevzdržen položaj,« je Milovanović za Svet kapitala komentiral stanje.

Dodal je, da se samozaposleni v kulturi prav tako soočajo z nepredvidljivostjo trenutne situacije ter

prihajajočimi posledicami le te in da lahko razmere izboljšamo samo skozi delovanje v skupnem in ne lastnem interesu.

»Samozaposleni v kulturi smo na iniciativo Beti Žerovc, Petje Grafenauer in Urške Comino stopili skupaj in se aktivno odzivamo na trenutne razmere, ki lahko že tako negotov položaj kulturnikov še občutno poslabšajo. Menim, da je država ob izjemnih razmerah dolžna ukrepati v interesu vseh državljanov, še najprej v primerih socialno ogroženih, kajti se v nasprotnem bomo soočali z domino efektom katastrofalnih socialnih posledic«.

Prihajanje delavcev na gradbišča je oteženo oziroma v skupnem prevozu ni poskrbljeno za ustrezno varno razdaljo in zaščito

Poziv k zaprtju gradbišč

Sindikrat delavcev gradbenih dejavnosti Slovenije je vse delodajalce v gradbenih dejavnostih in industriji gradbenega materiala pozval, da ustavijo delo na gradbiščih in v proizvodnji gradbenih materialov za čas

trajanja epidemije. Poudarjajo, da gradbena dejavnost za delovanje države v času epidemije ni nujna, delavci na gradbiščih pa (večinoma) nimajo ustrezne zaščitne opreme.

»Prihajanje delavcev na gradbišča je oteženo oziroma v skupnem prevozu ni poskrbljeno za ustrezno varno razdaljo in zaščito. Na gradbiščih so pomanjkljivi sanitarni pogoji, ki ne omogočajo ustrezne higiene, kot je priporočena v času epidemije,« sporočajo iz Sindikata gradbenih delavcev, kjer se borijo za zaprtje gradbišč.

Posebej opozarjajo, da delavci migranti, ki jih je v **gradbeništvu** največ, pogosto nimajo pogojev za bivanje, ki bi omogočali samoizolacijo v primeru, da delavec zboli.

A kljub vsemu naletimo na udarne komentarje delodajalcev: »Če bodo zmogli zdravstveni delavci, bomo še kakšen mesec zmogli tudi mi,« je nedavno

zatr dil gradbenik Andrej Jeričevič iz podjetij G konstrukcije in Novogradnje Maribor. Če država ne bo zapirala gradbišč, bi dela lahko bila opravljena v skladu z zastavljenimi roki, je dejal in pripomnil, da je večina operativcev iz Kosova.

»Redki posamezniki se res zelo razburjajo in se znašajo nad občino in podjetji, ki izvajamo dela. To je del kulture in osebnih težav posameznikov, ki nočejo, ne želijo ali ne razumejo širšega javnega interesa,« pa pravi direktor Mariborskega vodovoda Danilo Burnač.

KORONAVIRUS**GRADBIŠČA****DELAVCI**

Potresna odpornost stavb v Sloveniji

Ob nedavnem potresu v Zagrebu se marsikdo sprašuje, kako potresno odporno je naše grajeno okolje in kako bi tak potres prestali naši gradbeni objekti, predvsem stavbe, saj so te najbolj potresno izpostavljene, njihova porušitev pa je direktno povezana tudi z izgubo človeških življenj.

Enoznačnega odgovora na ta vprašanja ni, saj je vsak gradbeni objekt edinstven. Če tudi so nekateri med seboj na videz podobni ali so celo grajeni po istih tipskih načrtih, ima vsak svojo zgodovino izvedbe, uporabe, vzdrževanja, rekonstrukcij, morda celo škodljivih nestrokovnih posegov v konstrukcijo, vsak stoji na drugačnem terenu in je podvržen drugačnim okoljskim vplivom. Na splošno pa velja močna korelacija med potresno odpornostjo in časom izgradnje posameznega objekta. V tem pogledu so potresno najbolj ogroženi stari, dotrajani, slabo vzdrževani objekti in tisti, zgrajeni med drugo svetovno vojno ter letom 1964, ko smo v Jugoslaviji dobili prve, sicer primitivne predpise za potresno odporno gradnjo. Z vidika današnje stopnje razvoja protipotresne gradnje in dojemanja potresne varnosti vemo, da ti predpisi še zdaleč niso zagotavljali ustrezne ravni varnosti. Velik napredek v zagotavljanju varnosti pa so pomenili predpisi, ki so začeli veljati leta 1981, še toliko bolj pa sodobni standardi Evrokod, ki so obvezni za uporabo od leta 2008.

Ljubljana je glede na seizmološko karto poleg severozahodnega dela Slovenije med najbolj ogroženimi mesti v Sloveniji. Tako v prestolnici kot drugje po državi je delež stavb, zgrajenih pred letom 1964, ki kasneje nikoli niso bile potresno ojačane, zelo visok. Če zraven prištejemo še stavbe, zgrajene med letom 1964 in 1981, je delež še toliko višji. Pri tej skupini stavb lahko pričakujemo v primeru potresa, kakršen je nastal v Zagrebu, mnogo odpovedi oziroma podobne posledice, saj je struktura stavb v obeh prestolnicah podobna.

V primeru predvidenega projektnega potresa, to je potresa, ki ga predvideva potresna karta nevarnosti in ga projektanti upoštevajo pri izdelavi projektne dokumentacije, pa lahko v Ljubljani pričakujemo še precej hujše posledice. Tako ekonomske kot v obliki izgube človeških življenj. V *Dnevniku* je bilo v lanskem letu že objavljeno več člankov o študiji potresne ogroženosti 15 ljubljanskih stolpnic, zgrajenih v šestdesetih letih, izvedbo kate-

re je naročila Mestna občina Ljubljana. Študijo je ugotovljeno, da sta za kar sedem stolpnic najbolj smiselni rušitev in nadomestna gradnja, pri preostalih pa bi bilo treba razmisliti vsaj o potresni utrditvi. Njihova potresna odpornost je namreč izjemno nizka. Sposobne so prevzeti le od 2,5 do 3,3 odstotka svoje lastne teže v horizontalni smeri. Sodobne stavbe v Ljubljani so na primer v skladu z današnjimi predpisi dimenzionirane na več kot 25 odstotkov lastne teže, odvisno od tipa tal, kategorije pomembnosti objekta in nekaterih drugih lastnosti konstrukcije stavbe.

Vprašljiva varnost nelegalnih objektov

Poleg starejših stavb so izredno problematične tudi nekatere sicer novejšje stavbe, ki so bile grajene nelegalno, to je brez gradbenega dovoljenja, ali neskladno s projektno dokumentacijo. Praviloma so bile grajene brez vključitve pristojnih strokovnjakov in niso bile podvržene predpisanim postopkom nadzora. Po nekaterih projekcijah je neskladnih in nelegalnih objektov v Sloveniji skoraj pol milijona. Velik del takih objektov se je gradil tako rekoč po trenutnem navdihu zidarjev, na podlagi njihovih izkušenj pri objektih, ki so bili grajeni v povsem drugačnih okoliščinah. Velik del jih je zgrajenih celo brez zidarjev, v lastni režiji. V nekaterih enostanovanjskih in tudi večstanovanjskih stavbah so nekateri lastniki brez vključitve ustreznih strokovnjakov tudi odstranjevali pomembne dele potresnih konstrukcijskih elementov, kar se lahko zaradi zmanjšanja horizontalne togosti objekta za usodno izkaže šele ob potresu.

Država za ureditev takega stanja nima prave strategije. Veljavna zakonodaja omogoča celo hitro in nekritično legalizacijo vseh takih objektov, brez preverbe njihove mehanske odpornosti in stabilnosti. Izvedba statičnih oziroma potresnih analiz ni zahtevana, je pa zahtevana ustrezna umeščenost v prostor, kar jasno kaže na prioritete države.

Čeprav bi lahko sklepali, da je danes stopnja razvoja družbe privedla do ravni, kjer je varnost ljudi absolutno najpomembnejša, in da je primerno poskrbljeno vsaj za varno gradnjo objektov, ki se gradijo ali rekonstruirajo zdaj, se stroka s tem v celoti ne more strinjati, pripravljalce predpisov pa na to tudi često, a večinoma brezuspešno opozarja. Strokovno znanje o potresni odpornosti je danes sicer na visoki ravni, ne moremo pa reči, da zakonodaja temu ustre-

zno sledi. Ta na račun drugih ciljev iz spremembe v spremembo manj pozornosti posveča varnosti. Odgovornost se čedalje bolj prepušča posameznemu strokovnjaku. V marsikaterem primeru o tem, ali se ga bo sploh vključilo, odloča celo strokovnjak iz druge stroke, največkrat arhitekt ali pa celo investitor sam.

Glede na to, da je nastanek rušilnega potresa redek pojav, ne pretirano prisoten v trenutni zavesti ljudi, ne manjka oseb, od katerih je sicer varnost odvisna, a problematike potresne odpornosti ne obvladajo, se je ne zavedajo dovolj ali pa jo zavestno zanemarijo. Treba je vedeti, da korektna potresna analiza v fazi projektiranja vzame precej več časa kot zgolj statična analiza brez upoštevanja potresnega vpliva. Če se potresna analiza poenostavi ali izpusti, je seveda cena bistveno nižja od cene za korektno in celostno analizo. To ob izključnem kriteriju najnižje cene za izdelavo projektne dokumentacije na dolgi rok sproži verižno reakcijo negativne selekcije, kjer strokovni in odgovorni gradbeni projektanti ne dobijo dela, ker so predragi.

Ta degradacija stroke z negativno selekcijo se je še pospešila ob spremembah zakonodaje v zadnjih letih, saj ta ne zahteva več revizije mehanske odpornosti in stabilnosti niti za najzahtevnejše objekte. Tako je recimo zagotovitev ustrezne potresne odpornosti bolnišnice, ki mora obstati tudi v času, ko drugi objekti že odpovedo, odvisna le od znanja, vestnosti in trenutne dobre forme enega samega gradbenega strokovnjaka. Predviden ni noben mehanizem kontrole pravilnosti njegovih izračunov in predvidenih rešitev, do trenutka, ko pride do potresa in se napaka že pokaže v večji gospodarski škodi ali izgubi življenj. Na upravnih enotah ni strokovnjakov, ki bi lahko ovrednotili pravilnost rešitev, nadzornik in izvajalec na gradbišču za to v splošnem nista kompetentna, prav tako se tega ne preverja ob tehničnem pregledu.

Najprej potresna, šele nato energetska sanacija

Veliko priložnost za postopno sistemsko urejanje problematike potresne odpornosti obstoječega stavbnega fonda zamujamo v primeru energetskih sanacij, ko bi bil čas za hkratno potresno sanacijo najprimernejši. Država preko svojih mehanizmov te enkratne priložnosti kljub večletnim pozivom stroke ne izkoristi. Preko Eko sklada celo brez zadržka nekritično subvencionira energetska sanacija vseh objektov, tudi potresno nevarnih. S tem ti dobijo novo podobo, ki ljudem daje lažen občutek varnosti, v resnici pa se s tem skrije vse konstrukcijske

napake in razpoke, ki bi sicer lahko opozarjale na konstrukcijsko neprimernost. Motivacija za potresno sanacijo se ob tem za daljše obdobje precej zmanjša, saj bi bilo pri potresni sanaciji treba novo fasado uničiti in jo potem ponovno narediti.

V Ljubljani lahko ob nastanku projektne potresa pričakujemo še mnogo usodnejše posledice, kot jih je mogoče danes videti v Zagrebu. Obsežnejših sistemskih ukrepov za ureditev tega področja ni na vidiku. Ko bo katastrofa tu, bodo morale odgovornost prevzeti stroka, politika in strokovne službe ministrstev, ki se za jasna opozorila in priporočila stroke ne zmenijo dovolj. Gradbeni stroka zna in želi zagotavljati potresno varnost, potrebuje pa podporo politike in družbe na splošno.

DEJAN PREBIL, svetovalec za zakonodajo in inženirstvo, Inženirska zbornica Slovenije

V primeru potresa, ki ga predvideva potresna karta nevarnosti, lahko v Ljubljani pričakujemo precej hujše posledice, kot jih zdaj vidimo v Zagrebu.

Ko bo katastrofa tu,
bodo morale
odgovornost prevzeti
strokovne službe
ministrstev, ki se za
opozorila stroke ne
zmenijo dovolj.

Po raziskavi, ki jo je naročila ljubljanska občina, bi bilo stolpnice v Streliški ulici smiselno utrditi, vendar bi to stalo več kot štiri milijone evrov na stolpnico. Fotografija: Jaka Gasar/ dokumentacija Dnevnika

Cel svet stoji, gradbinci pa se držijo rokov

Marko Vidrih

27. marec 2020

Na tej točki bolj kot kadarkoli na površje prihajajo pereče resnice družbe kot so razsežnosti razrednih razlik in moč individualnih interesov. FOTO: Roman Šipič.

Medtem ko zaposleni geodetske uprave in upravnih enot ostajajo doma, delavci na gradbiščih lovijo roke.

Javno življenje se je v večini držav praktično ustavilo, večina ljudi je doma v karanteni, a gradbeni delavci ne. Ti po večini delajo po 10 ur na dan. Vsak dan. Mnoga gradbišča namreč ostajajo odprta in delo se nemoteno nadaljuje. Na ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo so sicer pritrdili delodajalcem in poudarili, da za gradbišča odlok o začasni prepovedi ponujanja in prodajanja blaga in storitev potrošnikom v Sloveniji ne velja.

»Odlok ne posega v delovna razmerja, zato lahko delavci nadaljujejo z delom na nedokončanem objektu, pod pogojem, da na gradbišču ni prisotnih drugih ljudi (denimo naročnika),« so zapisali na spletni strani gospodarskega ministrstva in dodali, da mora delodajalec upoštevati navodila Nacionalnega inštituta za javno zdravje ter ukrepe in odloke za zaježitev in obvladovanje epidemije Covida-19.

Omejitev v **gradbeništvu** ni

Vladne omejitve se **gradbeništvu** še niso posebej lotile. Gradbena dela na gradbiščih se torej pod določenimi pogoji in skrbi za varnost še naprej lahko izvajajo, vendar le na projektih, kjer naročniki zaradi razlogov na njihovi strani del še niso prepovedali in na projektih, kjer še lahko zadostijo ustrezno zasedbo delavcev in sledijo terminskim dobavam materialov.

Delavci migranti, ki jih je v **gradbeništvu največ, pogosto nimajo pogojev za bivanje, ki bi**

omogočali samoizolacijo v primeru, da delavec zboli.

Dela naj bi na gradbiščih potekala pod strogimi pogoji, po katerih morajo delavci obvezno uporabljati ustrezno zaščitno opremo (maske, rute, rokavice). Zapuščanje gradbišča med delovnim časom je prepovedano, prav tako druženje na gradbišču, razdalja med delavci pa mora ves čas biti najmanj dva metra. Sestanki na gradbišču potekajo na prostem, ob primerni varnostni razdalji.

Delavcem morajo delodajalci zagotoviti tudi zadostno količino pitne in vroče vode ter milo za izvajanje strogih

higienskih ukrepov. A ni povsod tako.

»Na vseh lokacijah, kot tudi na vseh aktivnih gradbiščih, za vse zaposlene nenehno skrbimo z vrsto ukrepov varovanja pred prenosom koronavirusa, tako s prepovedjo zbiranja ljudi v skupinah, prepovedjo sestankov v skupinah, prepovedjo vstopanja skupin v kontejnerje, omejevanjem skupnih prevozov, urejenim ločenim prehranjevanjem, z zagotovljenimi zaščitnimi in čistilnimi sredstvi ter s sredstvi za razkuževanje, na vidnih mestih in preko individualnega obveščanja prejemajo vsi zaposleni ustrezne napotke in navodila, ter z vrsto drugih ukrepov,« pojasnjujejo v podjetju Gic Gradnje, ki je trenutno v fazi izvedbe dveh zelo velikih projektov - izgradnje potniškega terminala Fraport Brnik ter izgradnje garaž v Luki Koper - in še vedno posluje. Spodnji video, ki ga je posnel in z nami delil **Danilo Milovanović**, sedemindvajsetletni samozaposleni umetnik, znan po svojih javnih akcijah, ki večkrat na kritično-humoren način obravnavajo kapitalistično-

potrošniško urbano realnost, kaže pogled skozi oči delavcev. Slednji prav nič ni humoren in kaže, da razmere za delavce niso tako rožnate kot to trdijo nekateri delodajalci.

»Specifika krize, ki se trenutno dogaja je, med drugim, nuja po visoki stopnji samodiscipline tako na ravni posameznika kot tudi družbe v celoti. Ker ukrepi nalagajo previdnost, samoizolacijo in omejitve gibanja je večina ljudi pozornost usmerila k samoobskrbi in spremljanju razvoja globalne situacije. Na tej točki bolj kot kadarkoli na površje prihajajo pereče resnice družbe kot so razsežnosti razrednih razlik in moč individualnih interesov. V trenutnih razmerah je ob fizičnem naloženo tudi psihično breme vsem posameznikom in kolektivom, ki še vedno redno opravljajo svoje delo. Kot družba bi po svojih močeh morali biti solidarni z njimi in se postaviti za tiste, ki jih aktualno stanje spravlja v egzistencialno nevzdržen položaj,« je Milovanović za Svet kapitala komentiral stanje.

Dodal je, da se samozaposleni v kulturi prav tako soočajo z nepredvidljivostjo trenutne situacije ter

prihajajočimi posledicami le te in da lahko razmere izboljšamo samo skozi delovanje v skupnem in ne lastnem interesu.

»Samozaposleni v kulturi smo na iniciativo Beti Žerovc, Petje Grafenauer in Urške Comino stopili skupaj in se aktivno odzivamo na trenutne razmere, ki lahko že tako negotov položaj kulturnikov še občutno poslabšajo. Menim, da je država ob izjemnih razmerah dolžna ukrepati v interesu vseh državljanov, še najprej v primerih socialno ogroženih, kajti se v nasprotnem bomo soočali z domino efektom katastrofalnih socialnih posledic«.

Prihajanje delavcev na gradbišča je oteženo oziroma v skupnem prevozu ni poskrbljeno za ustrezno varno razdaljo in zaščito

Poziv k zaprtju gradbišč

Sindikat delavcev gradbenih dejavnosti Slovenije je vse delodajalce v gradbenih dejavnostih in industriji gradbenega materiala pozval, da ustavijo delo na gradbiščih in v proizvodnji gradbenih materialov za čas

trajanja epidemije. Poudarjajo, da gradbena dejavnost za delovanje države v času epidemije ni nujna, delavci na gradbiščih pa (večinoma) nimajo ustrezne zaščitne opreme.

»Prihajanje delavcev na gradbišča je oteženo oziroma v skupnem prevozu ni poskrbljeno za ustrezno varno razdaljo in zaščito. Na gradbiščih so pomanjkljivi sanitarni pogoji, ki ne omogočajo ustrezne higiene, kot je priporočena v času epidemije,« sporočajo iz Sindikata gradbenih delavcev, kjer se borijo za zaprtje gradbišč.

Posebej opozarjajo, da delavci migranti, ki jih je v **gradbeništvu** največ, pogosto nimajo pogojev za bivanje, ki bi omogočali samoizolacijo v primeru, da delavec zboli.

A kljub vsemu naletimo na udarne komentarje delodajalcev: »Če bodo zmogli zdravstveni delavci, bomo še kakšen mesec zmogli tudi mi,« je nedavno

zatr dil gradbenik Andrej Jeričevič iz podjetij G konstrukcije in Novogradnje Maribor. Če država ne bo zapirala gradbišč, bi dela lahko bila opravljena v skladu z zastavljenimi roki, je dejal in pripomnil, da je večina operativcev iz Kosova.

»Redki posamezniki se res zelo razburjajo in se znašajo nad občino in podjetji, ki izvajamo dela. To je del kulture in osebnih težav posameznikov, ki nočejo, ne želijo ali ne razumejo širšega javnega interesa,« pa pravi direktor Mariborskega vodovoda Danilo Burnač.

KORONAVIRUS

GRADBIŠČA

DELAVCI

Podprite Svet kapitala

Delamo razliko; z le enim klikom do kakovostnega pobega v poslovne zgodbe Sveta kapitala že za 0,99 EUR.

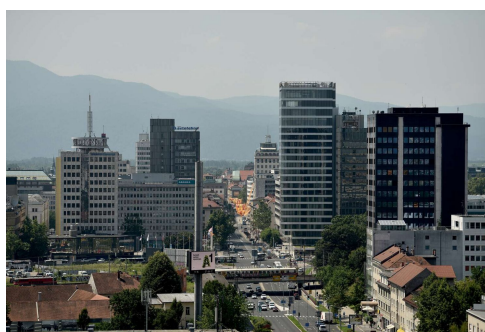
27. 3. 2020 SIVA CONA, MEDIJI

Potres osme stopnje bi z domov pregnal slabo tretjino Ljubljančanov

Avtorica: **Meta Gantar**

TRDITEV

»86 tisoč Ljubljančanov živi v objektih, ki se bodo deloma porušili ali pa bodo tako poškodovani, da v njih ne bo mogoče bivati.«

»86 tisoč Ljubljančanov živi v objektih, ki se bodo deloma porušili ali pa bodo tako poškodovani, da v njih ne bo mogoče bivati.« Foto: Tamino Petelinšek/STA

Dr. Peter Fajfar, profesor z ljubljanske fakultete za **gradbeništvo** in geodezijo (FGG), je v prispevku za **oddajo Koda** na TV Slovenija povedal, da po oceni raziskovalcev 86 tisoč Ljubljančanov živi v objektih, ki bodo ob potresu tako poškodovani, da v njih ne bodo mogli več bivati.

»Ni mi znano, od kod število 86 tisoč. Morda gre za kakšno starejšo študijo,« je za Razkrinkavanje.si dejala Marjana Lutman, vodja odseka za stavbe in potresno **inženirstvo** pri zavodu za **gradbeništvo** (ZAG). Dodala je, da aplikacija **Potrog**, ki so jo pripravili z inštitutom za vodarstvo in agencijo za okolje, sicer pa je v lasti obrambnega ministrstva, kaže, da je število Ljubljančanov, ki bi ob potresu ostali brez bivališča, bistveno manjše. Usmerila nas je do aplikacije, kjer naj zadnje podatke preverimo sami.

OCENA

SIVA
CONAIZVIRNA
OBJAVA[oddaja Koda, TV
Slovenija](#)

Aplikacija Potrog deluje tako, da črpa podatke iz registra nepremičnin in centralnega registra prebivalcev. Na podlagi teh podatkov nato izdela oceno posledic morebitnega potresa, ki mu določimo epicenter in učinek, torej jakost po evropski potresni lestvici z dvanajstimi stopnjami. Aplikacija lahko oceni tudi posledice preteklega potresa.

Ob tem je Julij Jeraj z oddelka za zaščito, reševanje in civilno upravo pri mestni občini Ljubljana posvaril, da so predvidene posledice potresa v aplikaciji Potrog le groba ocena. Spletno orodje je namreč namenjeno predvsem civilni zaščiti za orientacijo: »S tem lahko načrtujemo svoje dejavnosti, saj takoj ob potresu dobimo vtis o posledicah ter začnemo ustrezno ukrepati, še preden so znana poročila s terena.«

Ocena posledic potresa osme stopnje v Ljubljani

Številu ogroženih prebivalcev v ljubljanski občini, ki ga je omenil Fajfar, se podatki aplikacije najbolj približajo v primeru potresa osme stopnje po evropski potresni lestvici. Teda bi brez vsakršnega bivališča ostalo 11.568 Ljubljančanov, začasno pa jih ne bi imelo strehe nad glavo 75.602. Seštevek obeh ocen je 87.170 prebivalcev, torej dobrih tisoč več, kot je v televizijski oddaji navedel Fajfar.

Razlika v ocenah prof. Fajfarja in aplikacije Potrog je po besedah Marjane Lutman z ZAG v tem, da podatke v Potrogu ves čas posodablajo glede na spremembe v registru nepremičnin in centralnem registru prebivalcev.

Aplikacija stavbe razvrsti glede na njihovo popotresno uporabnost. V kategorijo neuporabnih stavb sodijo tiste, ki so močno poškodovane ali porušene in bodo predvidoma trajno neuporabne. Te, je pojasnila Lutmanova, je treba ločiti od začasno neuporabnih, ki so srednje poškodovane.

Del stavb ostane neocenjen, saj so ti objekti posebni, njihova ocena pa bi lahko bila povsem napačna, je še zapisala Lutmanova. Gre za garažne hiše in parkirišča, zelo velike ali zelo majhne objekte, prav tako ročno izločijo tiste, pri katerih ugotovijo napake v podatkih o stavbah v registru nepremičnin.

Prof. Fajfar je za Razkrinkavanje.si pojasnil, da je podatek o 86 tisoč prebivalcih Ljubljane, ki bi ob potresu ostali brez bivališča, našel v [prispevku](#), objavljenem v Dnevniku decembra 2018. »Ne vem, od kod ravno ta številka, toda podatek ustreza oceni ogroženosti ljubljanske mestne občine zaradi potresa, objavljeni leta 2015,« je dodal.

Dnevnik je tedaj poročal, da v potresno ogroženih stanovanjih živi več kot 86 tisoč Ljubljančanov. Vira te ugotovitve avtor ni navedel, je pa iz prispevka razvidno, da je uporabil aplikacijo Potrog.

Oddelek MOL za zaščito, reševanje in civilno obrambo je skupaj z agencijo za okolje, inštitutom za vodarstvo in zavodom za [gradbeništvo](#) leta 2015 pripravil [oceno potresne ogroženosti](#) za ljubljansko mestno občino. Iz dokumenta izhaja, da bi ob potresu z jakostjo od sedme do osme stopnje po evropski lestvici 86.743 ljudi moralo najti drugo začasno ali stalno prebivališče.

Občina še išče rešitve

Na mestni občini so s to oceno potresne ogroženosti seznanjeni, saj so sodelovali pri razvoju aplikacije Potrog. Kot so pojasnili za Razkrinkavanje.si, so se glede na raziskave o

potresni ranljivosti stavb odločili, da je treba pozornost najprej usmeriti v tiste, ki bi bile v potresu osme stopnje po evropski lestvici lahko močno poškodovane ali bi se porušile ali pa v njih živi največ ljudi. Gre za 15 stolpnic, ki imajo do 12 nadstropij, zgrajene pa so bile med letoma 1959 in 1965. V naslednji fazi bi se usmerili še na tiste z enako hudimi

predvidenimi poškodbami, a manjšim številom prebivalcev, so pojasnili na MOL.

Lani je občina financirala raziskovalno nalogo, da bi poiskali možnosti za izboljšanje potresne varnosti najbolj problematičnih stolpnic. Ugotovili so, da bi bilo en tip stolpnic mogoče okrepiti po zunanem obodu, pri čemer stanovančev ne bi bilo treba izseliti. Drugi tip stolpnic bi lahko potresno sanirali le z okrepitevijo notranjih sten, kar bi zahtevalo začasno izselitev stanovančev. Sanacija tretjega tipa ekonomsko ni upravičena, saj bi bilo ceneje zgraditi novo stolpnico. Za sanacijo kritičnih stolpnic bi potrebovali od 4,44 do 8,43 milijona evrov na stolpnico.

Na MOL so še poudarili, da morajo rešitev skupaj poiskati »lastniki, država, lokalna skupnost, banke in drugi deležniki, ki bi bili zainteresirani za financiranje«. V prihodnje bodo s strokovnjaki iskali finančne in pravne rešitve, nato jih bodo predstavili lastnikom. »Ti so tisti, ki bodo na koncu odločali.«

Sicer pa uprava za zaščito in reševanje za boljšo pripravljenost na morebitni potres skupaj s partnerji iz Slovenije, Hrvaške, Italije in Nemčije pravkar izvaja projekt Praktična vaja civilne zaščite [SIQUAKE2020](#). Namen projekta, ki traja do konca tega leta, je preizkusiti in nadgraditi državne načrte zaščite in reševanja ob potresu ter postaviti enoten sistem vodenja in usklajevanja ukrepanja ob večjih nesrečah.

Potres, ki je 22. marca stresel Hrvaško, so tamkajšnji seizmologi ocenili s sedmo stopnjo po evropski potresni lestvici. Če bi tak potres

po evropski potresni lestvici. Če bi tak potres, z epicentrom v Ljubljani, prizadel Slovenijo, bi si morale začasno bivališče po izračunih aplikacije Potrog urediti skoraj 57 tisoč Ljubljančanov.

Ob potresu po osmi stopnji evropske potresne lestvice bi po oceni aplikacije Potrog v Ljubljani brez bivališča ostalo 87.170 ljudi, kar je slaba tretjina prebivalcev občine. Če bi bil potres sedme do osme stopnje, bi po oceni potresne ogroženosti v MOL iz leta 2015 brez strehe nad glavo ostalo približno 400 ljudi manj.

Na to oceno potresne ogroženosti se je v televizijski oddaji skliceval tudi Peter Fajar.

Razlika v ocenah prof. Fajfarja in aplikacije Potrog je po besedah Marjane Lutman z zavoda za **gradbeništvo** posledica tega, da se podatki v Potrogu ves čas posodablajo.

Trditev, da 86 tisoč Ljubljančanov živi v objektih, ki bodo ob potresu deloma ali v celoti poškodovani, temelji na oceni potresne ogroženosti iz leta 2015. Ocena se nekoliko razlikuje od današnjih ugotovitev, zato jo uvrščamo v sivo cono.

Siva cona

Objava, ki samo delno drži. Oznako uporabljamo zlasti pri preverjanju izjav in krajših trditev, ki se pojavljajo na družbenih omrežjih in v javnem prostoru, ter za pregled uresničevanja obljub politikov in drugih javnih osebnosti.

[Vsi tipi razkrinkanih informacij](#)

Imate informacije ali
dokumente, ki so
pomembni za
razumevanje te
teme?

Varno nam jih lahko
predate prek portala
za anonimno
posredovanje
informacij v javnem
interesu žvižgač.si.

Na nekaterih gradbiščih dela še potekajo

Iz podjetja Mos servis Mestnje so nam sporočili, da se zaenkrat vsi počutijo dobro in še ne beležijo kakršnih koli simptomov bolezni. Sicer so že 13. marca v pisarnah uvedli delo od doma, proizvodnja dela delno z zmanjšano ekipo, tako da skušajo zagotavljati normalne ter varne razmere za delo. »Po svetu je precej različna situacija, nekatera delovišča so se zaprla do nadaljnjega (Amerika, Kanada, Francija), na nekaterih ob upoštevanju strogih varnostnih ukrepov še lahko delamo tudi v Španiji, Islandiji, v Belgiji je nekajdnev-

na prekinitev zaradi razkuževanja objekta, drugi so uvedli skrajšan delovnik. V Nemčijo smo zadnje dni poslali še kar nekaj fantov. Za projekte, ki naj bi se pričeli v aprilu in maju, normalno pripravljamo dokumentacijo. Kontakti z naročniki so se praktično prekinili, novih povpraševanj ni.

Največja težava je, da nihče ne ve, kaj in kako naprej, kako dolgo bo vse skupaj to še trajalo, in kako velike bodo posledice te epidemije svetovnega formata,« pojasnjuje **Peter Volovšek**.

Online webinar »Kako dolgo lahko podjetja ‘zmrzujejo’?«: izzivi in ukrepi podjetnikov

27.03.2020 [EfNews](#)

Center poslovne odličnosti Ekonomske fakultete je 25. 3. 2020 v seriji webinarjev, ki se v kriznih časih epidemije koronavirusa odvijajo na spletišču **Ekonomske fakultete**, zbral goste iz različnih panog slovenskih podjetij. Diskusijo »Kako dolgo lahko podjetja ‘zmrzujejo’?« je vodil **doc. dr. Blaž Zupan**. Uvodna anketa, na katero je več kot 50 % od več kot 100 udeležencev odgovorilo, da je poslovanje njihovih podjetij resno ogroženo, kaže, da lahko pričakujemo spremembe v delovanju slovenskega gospodarstva.

Gost **Gregor Jamnik**, generalni direktor hotela **Slon**, je na začetku povzel mnenja strokovnjakov, da je zaradi koronavirusa situacija edinstvena, saj je prvič v zgodovini človeštva nastala nenadna in takojšnja ustavitev velikega dela gospodarstva, hkrati pa je le-ta globalna in posledično šokantna. Nepredvidljiva. Oba, **Janez Škrabec**, direktor podjetja **Riko**, in **dr. Rok Stritar**, direktor podjetja **Kibuba**, sta vsak s svojimi besedami poudarila nepredvidljivost te unikatne zgodbe, ki jo pravkar piše človeštvo. Prodaja turističnih storitev je zamrznjena, prav tako prodaja v trgovinah, z izjemo živilskih, medtem ko **gradbeništvo** v zmanjšanem obsegu zaenkrat še deluje. Vsak od njih pred svojim izzivom, vsi sprejemajo spremembe poslovanja.

Dejstvo je, da smo se znašli v turbulentnih časih, kjer bo precej pomembno vlogo imela naslednja poteza državnih organov. **Dr. Stritar** zagovarja kontinuiteto delovnih mest, o čemer pogovori v parlamentu že tečejo, kot drugo težavo pa je navedel najemna razmerja, ki belijo glavo marsikateremu podjetniku. Kot tretjega izziva se je dotaknil malih podjetij in samostojnih podjetnikov, kjer je pozval h korenitim spremembam sistema, ki bi določile plačevanje prispevkov glede na ustvarjeni promet in ne zgolj na obstoj.

Da je v vsakem problemu treba videti tudi priložnosti, je večkrat povedal **Škrabec**. Kot primer dobre prakse je povzel podjetje z Japonske, ki v času krize 2008 ni odpustilo niti enega zaposlenega, ampak je čas zmanjšanja poslovanja namenilo izobraževanju zaposlenih, s tem pa si zagotovilo prednost v nadaljnjem poslovanju. Izpostavil je še, da nas tudi sama situacija spodbuja k razvijanju komunikacijskih in solidarnostnih kompetenc.

Gostje virtualne okrogle mize **Centra poslovne odličnosti EF** so se strinjali, da je pred nami obdobje sprememb, ki poleg stresa zaradi nepredvidljivosti razvijanja situacije zagotovo prinaša tudi nove priložnosti za poslovni razvoj.

Danica Tajčman, EFnews

STEZA NORCEV IN KUR

JAKA VIRANT 27. 3. 2020 - 10:05 / BRITOFF

00:00:00

00:09:41

2020-03-27-britoff-steza-norcev-in-kur.mp3

DESETA:

Pred dobro uro so zvesti oboževalci vzpenjanja na Ljubljanski grad, tisti, ki jih ni ustavila niti vladna »omejitev javnega življenja«, lahko še zadnjič stopili na zadnjo neobnovljeno pot na grajski grič. Kmalu za tem so zabrnili gradbeni stroji gradbene družbe PZG, ki je bila izbrana na šeststo tisoč evrov vrednem razpisu za prenovu zadnje neurejene grajske poti.

Zadnja neokrnjena grajska pot iz središča mesta še vedno nosi starodavno ime Reber, ki svoje korenine išče pred začetkom 19. stoletja, ko je bilo ime že uradno. A to ni edino zgodovinsko poimenovanje poti, ki se prične na grad vzpenjati s Starega trga na križišču med oštarijami Altroke, Osem in Vino & Ribe, na griču pa se združi z Osojno potjo ali Mačjo stezo, kakor vam je ljubše. Steza je v zgodovini, kolikor nam je znano, prvič omenjena v 16. stoletju kot Narn Steyg ali Narrnsteig, Steza norcev - izvor imena ni poznan. Podobno ni potrjenega razloga, zakaj se je za stezo v nekatereh nemških zapisih iz 18. stoletja uporabljalo poimenovanje Huhnersteig, Kurja steza - a se razlog zdi očiten.

Steza je poznana po sedemdeset let starih tlakovcih, ki so zaradi svoje oblike v **gradbeništvu** prevzeli ime mačje glave in bodo tokrat končale na deponiji. Ob zadnjem gradbenem posegu v devetdesetih letih prejšnjega stoletja, ko so urejali kanal za odpadne vode, so gradbinci mačje glave ohranili. Poleg preoblikovanja hodne površine v standardno obliko mestnih ulic, ko bodo na drenažni betonski posteljici nove mačje glave vzdane in zalite s fino malto iz mivke in cimenta, bo družba PZG obnovila tudi opečnati zid, ki naj bi bil nestabilen.

Medtem ko se prebivalci Ljubljane poslavljamo od ene zadnjih bolj ali manj pristnih ulic v središču Ljubljane, bodo naši predstavniki izbrali Naj blok v Ljubljani 2020. V ožji izbor se je uvrstilo šest stanovanjskih stolpnic, ki se nahajajo v Centru, Šiški, Trnovem in četrti skupnosti Golovec, natančneje v Štepanjskem naselju. Prestolnica v dobi larpurlartističnega nagrajevanja ne more ostati brez najboljšega bloka, najboljšega drevesa, naj avtobusa in naj Žabarja leta, ne.

OSMA:

V luči spoprijemanja s težavami, ki jih prinaša novi koronavirus je le pol ure pred parlamentarnim glasovanjem s položaja odstopil mandatar za predsednika romunske vlade Florin Citu, dosedanji finančni minister. S tem je

omogočil nadaljnje opravljanje premierske dolžnosti svojemu šefu iz Nacionalne liberalne stranke Ludovicu Orbanu, ki še vedno opravlja posle, po tem, ko mu je februarja parlament izglasoval nezaupnico. Poslanci so napovedovali, da bodo glasovali tudi proti Citujevi vladi, kar bi predsedniku države Klausu Iohannisu prvič v zgodovini postkomunistične Romunije omogočilo razpisati predčasne parlamentarne volitve. Uradno je Citu odstopil »tik pred zdajci«, ker naj bi bilo dosedanje izvršno vodstvo države najsposobnejše prebroditi krizo, ki nastaja v povezavi s širjenjem koronavirusa. Opozicija pa bo, kot vse kaže, morala počakati na redne parlamentarne volitve, ki so predvidene za konec leta.

Posebno obvestilo za tako imenovane ekonomske migrante v Grčiji! **Evropska komisarka za notranje zadeve Ylva Johansson je pripravila posebno ponudbo. Vsak migrant, ki je v Grčiji zaprosil za azil pred prvim januarjem letos in se je pripravljen prostovoljno vrniti domov, če se ima kam vrniti, bo prejel dva tisoč evrov podpore.** Pri prostovoljnem vračanju bosta sodelovali tudi mednarodna mejna in obalna straža, ljubkovalno Frontex, in Mednarodna organizacija za migracije ali IOM, organizaciji, ki ju ne priporoča niti en migrant iz balkanske poti. Izpraznjeni azilni centri bodo, tako gre sklepati iz vsebine pogovorov komisarke Johansson in grškim ministrom za migracije in azil, služili za potrebe obravnavanja migrantskega vala po koncu zadrževanja migrantov in beguncev v Turčiji.

Medtem ko v dobi koronastraha slovensko izvršno oblast po hitrem postopku prevzema princ na rumenem konju slovenske desnice Janez Janša, njegov soobtoženec **Anton Krkovič** še vedno bije boje s patriami na veter. **Okrožno sodišče v Ljubljani mu je po pritožbi prisodilo še več odškodnine zaradi krivične sodbe in prestajanja zaporne kazni v primeru Patria.** Upokojeni brigadir sicer ne bo prejel zelenega zneska šesto tisoč evrov, temveč zgolj 25 tisočakov, kar skupaj s predhodno sodbo znaša 60 tisočakov. To pomeni, da je sodišče državi naložilo izplačilo odškodnine za vseh slabih tristo dni, pod narekovaji, krivične zaporne kazni, ne pa tudi za nezakonit obtožni predlog in kazenski postopek. Molimo, da Krkovič vendarle enkrat dobi dobrega pol milijona evrov za čustvene posledice, ki jih je utrpel.

AKTUALNO-POLITIČNE OZNAKE:

LJUBLJANSKI GRAD ANTON KRKOVIČ ROMUNIJA #GRČIJA

Zaposlovanje v Nemčiji pričakovano upočasnjeno

27.03.2020 11:10

München, 27. marca (STA) - Zaposlovanje v Nemčiji, paradnemu konju evropskega gospodarstva, se je pričakovano močno upočasnilo. Vrednost kazalnika zaposlovanja, ki ga izračunava Münchenski inštitut za gospodarske raziskave Ifo, se je marca v primerjavi s februarjem znižala 4,6 točke na 93,4 točke, kar je najnižje po januarju 2010, so sporočili z inštituta.

Ifo je kazalnik zaposlovanja začel izračunavati leta 2002 in tokratni padec je največji od samega začetka.

Največji upad je v storitvenem sektorju, kjer se je vrednost kazalnika znižala za 13,7 točke na -3,4 točke. V trgovini se je znižala za 9,4 točke na minus osem točk, v **gradbeništvu** pa za 8,4 točke na 1,7 točke.

Padec je manjši v proizvodnem sektorju, kjer pa je bila vrednost kazalnika že pred tem globoko v minusu. Marca se je kazalnik spustil za 0,5 točke na -18,3 točke.

Nemčija se tako kot druga gospodarstva po svetu sooča s posledicami pandemije novega koronavirusa, ki je mnoga podjetja prisilila v začasno prekinitev dela. Mednarodna trgovina je močno upočasnjena.

Splošno

Poziv naročnikom in izvajalcem gradbenih storitev za nadaljevanje izvajanja del na gradbenih projektih

Na Zbornici **gradbeništva** in gradbenega materiala pri Gospodarski zbornici Slovenije **smo pripravili poziv naročnikom in izvajalcem za nadaljevanje izvajanja del na gradbenih projektih v času epidemije s korona virusom**, ko lahko z ustreznimi ukrepi dosegamo varnost pred okužbo zaposlenih na gradbišču in drugih v neposredni bližini gradbišč. Nadaljevanje del na gradbenih projektih bo v veliki meri vplivalo na to, kako bo **gradbeništvo** poslovalo po končani epidemiji. Poziv OBJAVLJAMO in vas prosimo, da z vsebino poziva seznanite tudi vaše naročnike. Poziv ste prejeli vsi člani GZS ZGIGM tudi po na sedeže vaših podjetij, na e-naslove, ki jih imam v bazi v GZS CRM. Prejeli so jih tudi vsi večji javni naročniki.

Ob tej priložnosti vas prosimo, da upoštevate zahteve vlade in **navodila NIJZ za preprečevanje širjenja okužbe s COVID-19** ter zagotavljate varnost in zdravje svojih zaposlenih pri delu na gradbiščih, saj smo s strani MGRT prejeli opozorilo, da se nekateri ne držijo vseh zahtev.

STROKOVNA SLUŽBA GZS ZGIGM

PR: GZS

27. 3. 2020

Temne napovedi za AT gospodarstvo ob COVID-19 v 2020

petek, 27. marec 2020

Vodja Avstrijskega inštituta za ekonomske raziskave (WIFO) Christoph Badelt in vodja Inštituta za napredne študije (IHS) Martin Kocher ocenjujeta, da so običajne gospodarske napovedi z "zadostno gotovostjo" zaradi dnevno spreminjajoče se situacije pravzaprav nemogoče, pa vendar za ključne politične in gospodarske nosilce vseeno potrebne.

Pri napovedih izhajata iz predpostavke, da se bodo po Veliki noči aktualne omejitve javnega življenja korak za korakom lajšale in se bo lahko gospodarsko življenje počasi normaliziralo, vendar pa ta optimističen scenarij spremlja velika negotovost.

Gospodarska rast Avstrije naj bi se v letu 2020 zmanjšala za -2,5 % BDP (WIFO) oz. -2,0 % (IHS); njune zadnje napovedi pred COVID-19 so bile +1,3 oz. 1,2%. Gre torej za jasen znak recesije (že zadnji kvartal 2019 je beležil le 0,3 % rast). Daljše trajanje ukrepov boja proti COVID-19 bi recesijo še poglobilo: dodatni mesec bi pomenil -5 % padec gospodarske rasti (IHS). Podobne ocene je ta teden dalo združenje industrialcev.

Nezaposlenost, ki se je v zadnjem tednu izjemno povišala, naj bi v 2020 znašala 8,4 %.

Državni proračun v 2020 naj bi bil močno deficitaren in sicer -5,5 % BDP (WIFO) oz. -5,0 % (IHS); v absolutnih zneskih torej 21,5 mrd €. **Državna zadolžitev** naj bi se s 70 % dvignila na 76 %.

Inflacijska gibanja v 2020 naj bi bila po predvidevanjih še nižja od prvotnih napovedi oz. okoli 1,3 %, kar naj ne bi bilo povezano s COVID-19.

IHS ocenjuje, da bo zaradi COVID-19 **svetovno gospodarstvo** upadlo za 1,6 %, gospodarstvo EU27 za 1,8 % BDP, pri ključnih trgovinskih partnerjih npr. v Nemčiji naj bi BDP upadel za -1,5 %, v Italiji za vsaj -4 %, ZDA naj bi bili v stagnaciji 0 %), na Kitajskem pa naj bi se gospodarska rast znižala na +4,7 %.

Na **panožnem področju** naj bi po ocenah WIFO zaradi izpada tujih (1/3) in domačih (2/3) gostov v 2020 turizem/nastanitve beležili -10,5 % nižjo gospodarsko aktivnost. V trgovinski panogi naj bi bila rast +1,8 %, vendar predvsem zaradi rasti potrošnje živilskih proizvodov, pri čemer se bo poraba pri oblačilih, čevljih in vozilih skrčila. V tovarnem prometu bodo učinki COVID-19 manjši, bodo pa zelo evidentni v potniškem prometu; napoveduje se skupno krčenje sektorja za -5 %. Na področju drugih storitev se ocenjuje -13 % padec (razvedrilna dejavnosti, frizerski in kozmetični saloni etc.). Zdravstvena panoga naj bi porasla za +3,6 %; industrijska proizvodnja upadla za -4 % (-15 % v ključnih 12 tednih med marcem in junijem), **gradbeništvo** prav tako za -4 %, bančništvo in zavarovalništvo za -2,5 % ter druge poslovne storitve za -1,2 %.

Povzetki študij obeh ključnih avstrijskih makroekonomskih inštitutov:

- [IHS - prognoza PR COVID-19.pdf](#)
- [WIFO - 2020 konjunkturszenario COVID-19.pdf](#)

Pripravil:
mag. Dušan Pšeničnik

11:44

<https://www.izvoznookno.si/aktualno/temne-napovedi...>

2 / 2

ekonomski svetovalec, vodja gospodarskega oddelka
Veleposlaništvo Republike Slovenije na Dunaju
E: dusan.psenicnik@gov.si

Koprčan drugi mož okoljskega ministrstva

Primorske novice

ČETRTEK, 26. MAREC 2020 OB 13:34

“Prednost imata **gradbeni zakon** in zakon o urejanju okolja. Zagotoviti želimo večjo učinkovitost in hitrejšo postopke,” pravi Koprčan Robert Rožac, novi državni sekretar na ministrstvu za okolje. Včeraj je bil prvi dan v tej vlogi.

Delavci v hotelih Save Turizma trdijo, da so bili prisiljeni v podpis odpovedi

Vodstvo zatrjuje, da so bili vsi sporazumi podpisani prostovoljno

M. Z. | 27. marec 2020 ob 19:15

Ljubljana - MMC RTV SLO, Televizija Slovenija

Foto: TV Slovenija

Sindikat delavcev gostinstva in turizma Slovenije je ministra za gospodarstvo Zdravka Počivalška pozval, naj ukrepa v primeru odpuščenja tujih delavcev v hotelih družbe Sava Turizem. Delavci trdijo, da so bili prisiljeni v podpis sporazumne odpovedi.

Natakarji in kuharji, po večini iz Srbije in Makedonije, ki so delali v Savinih hotelih na Bledu, so za TV Slovenija povedali, da so bili ob začasnem zaprtju hotelov zaradi ukrepov za omejevanje epidemije novega koronavirusa prisiljeni v podpis sporazumne odpovedi delovnega razmerja ali sporazumne odsotnosti z delovnega mesta brez nadomestila plače. Povedali so, da jim je bilo rečeno, da nimajo izbire. Bili naj bi tudi deležni groženj, da bodo ob morebitni zavrnitvi podpisa ostali brez stanovanja in prevoza v domovino.

Breda Črnčec iz Sindikata delavcev gostinstva in turizma Slovenije opozarja, da gre za ranljivo skupino delavcev. "Niti dobro ne poznajo slovenskega jezika, kaj šele, da bi vedeli, kaj pomeni podpis takšnega sporazuma. Ko pa enkrat to podpišeš, ni več poti nazaj," je dejala generalna sekretarka sindikata.

V družbi Sava Turizem vse očitke zavračajo. "Vsi sporazumi so bili podpisani prostovoljno, brez zavajanja. Zaposlenim so bili obrazloženi inpostopki so bili speljani skladno z zakonodajo," je povedala direktorica **Mojca Krašovec**.

Odpuščenja v Sava Turizmu

Ob podpisovanju je svinčnik v rokah dveh različnih strani

"Na eni strani imamo zaposlene, ki trdijo, da so podpisali nekaj, česar niso razumeli, na drugi strani pa delodajalca, ki se krčevito brani, da tega nistoril," je položaj v družbi Sava Turizem povzela predsednica Zveze svobodnih sindikatov Slovenije (ZSSS) **Lidija Jerkič**.

Inšpektorat za delo: Delodajalci množično odrejaajo delo od doma

Opozorila je, da je pri vprašanju delovnih razmerij svinčnik v rokah dveh – v rokah delodajalca na eni in delavca na drugi strani. "Delodajalec ve, kaj podpisuje. Pri zaposlenih pa se ob podpisu pogosto pojavi neka stiska, strah, nerazumevanje," je dejala Jerkičeva in dodala, da delavcem ni treba poznati celotnega zakona o delovnih razmerjih. "Pozivam pa jih, da podpisujejo samo prejem pogodbe, ne podpisujejo pa nikakršnih sporazumov, nikakršnih pogodb, ničesar, s čimer bi se odpovedovali svojim pravicam," je dejala predsednica ZSSS-ja. Spomnila je na dejstvo, da imajo delavci tri dni časa, da preučijo pogodbo, in ob tem opozorila, da je po tem, ko je podpis na papirju, prepozno in je stvari težko vrniti v prvotno stanje.

Ob tem je izrazila dvom, da so bili podpisi delavcev v hotelih družbe Sava Turizem prostovoljni. "Če je bilo res tako zelo na prostovoljni bazi, pozivam delodajalca, da ljudi povabi na razgovor, mi jim bomo zraven dali našo pravno službo, pa naj preverijo, koliko prostovoljnosti je bilo," je dejala Jerkičeva in dodala, da bi moral SDH v primeru družbe, ki je v neposredni lasti države, učinkovito ukrepati in morda celo zamenjati vodstvo.

Vrsta inšpekcijskih nadzorov

Na ZSSS-ju sicer od začetka širjenja novega koronavirusa dobivajo številne pritožbe s terena. "Tako kot poteka kriza, si sledijo tudi vprašanja. Na začetku je bila najbolj na udaru panoga gostinstva in turizma. Tudi trgovine v tistem delu, kjer so se zapirale obratovalnice, ki niso nujno potrebne. Zdaj opažamo porast na področju **gradbeništva**, tudi industrije," je povedala Lidija Jerkič. Predsednica ZSSS-ja je poudarila tudi to, da konec meseca ne bodo več podaljšane pogodbe o zaposlitvi za določen čas.

Lidija Jerkič je pozdravila dejavnosti inšpektorjev. "Inšpekcija za delo je v tem tednu opravila vrsto obiskov pri delodajalcih v zasebnem sektorju. Tudi položaj v teh podjetjih se je izboljšal, to se kaže tudi z zmanjšanjem vprašanj o varnosti dela," je povedala Jerkičeva in dodala, da se je stanje pri delodajalcih, ki so jih po prijavi sindikatov obiskali inšpektorji, marsikje popravilo.